

lévén, kérem, nézze meg mit játszanak a komédiában szombaton. Ha víg dolgot, avagy ha énekes egyet-mást játszanak, vegye meg nekem a baloldali 3. sor szélső székét, ahol 11 esztendeig ültem, s a jegyet tegye le Nagy Gábornál, hogy én kapjam meg. ... De ha bögős eseményeket ábrázolnak, vagy ha valami friss magyar dadogását adják elé, ne vegyen jegyet, mert búsulni, szenvedni nem akarok a komédiában."

Bár hosszúra nyúlt írásom, nem végezhetem feleségéhez írott leveleinek felidézése nélkül. Mint ismeretes, 1888. szeptember 30-án vette feleségül Korbuly Irmát, akit, mivel ki nem állhatta az Irma nevet, Zsuzsikának hívott. Szerető, okos, ihlető asszonya volt. A hozzá írott és a róla szóló levelekből árad az iránta érzett szeretete. A kötetben szereplő leveleken kívül idézek a Kemény Zsigmond Társaság 50 éves jubileumára kiadott Ünnepi Könyvben Gyalui Farkas által közölt levélrészletekből is.

1890-ben építik kolozsvári házukat. Ekkor írja feleségének: „...Itt minden van, csak te nem vagy itt. Csak a szívemben. Ez is jó. Sóvárgok utánad s ez többet ér, mint a valóság is. A „valóság” sokat mosakodik, sokat imádkozik, sokat varr, lótfut, mindig többet, mint szükséges. Az asszony, akit őrzök itt benn, az egy kedves, szeretetreméltó, édes portéka, minden hiba nélkül, csupa gyöngédség s engedékenység. Jobb itt, lelkem. Mégis szombaton, ha Isten segít megölelgetlek."

Peteleiné íráskészsége is átlagon felüli volt. Ezt férje hamar felfedezi és házasságuk második évében írja neki: „Most én édes kicsi feleségem, egészen komolyan beszélek: te olyan szépen kezdel írni, hogy csupa öröm. Először úgy olvastam el, amit ma küldtél Gubóival, mint a feleségem levelét. Úgy persze kedves volt. Aztán mégegyszer úgy olvastam el. És akkor is kedves volt. De most délután úgy olvastam el, mintha egy idegen írta volna. És így is szép volt. Amiből én azt tanulom: addig lehet jól írni, amíg az ember igazán érez. S aki igazán tud kacagni, vagy sírni, szeretni vagy utálni, de igazán ám - attól az istenek nem vonták még el az írás mesterségének tudását. És én így, Zsuzsika, a te leveledből meríték erőt arra, hogy ha erősen hozzáfogok, hát még én is tudok írni. Mert azt tudod úgy-e, Zsuzsika, hogy te még mindig ugyan közel vagy szívemhez. (Mikor pedig ezt leírom, hát resteltem magamat. Effélét csak serdülő diákok vallanak be nagy pirulva. Mi pedig már 18 hónapos házasok vagyunk és öregek mind a ketten."

Korbuly Irma is sokat betegeskedett. 1895-ben Budapesten keresett gyógyulást. Férje türelmetlenül várta haza: „Ez az utolsó levél, amit neked Bpestre írok. Ezt kedden kapod. Szeredán már itthon leszel. És többet nem eresztelek semmiféle. Gyógyítjuk magunkat, ha betegek leszünk, ahogy tudjuk, de nem hagyjuk el egymást. Nekem is nehéz volt ez a kilenc hét. Már megszoktam, hogy mellettem légy, és hiányzol. Egészen árva vagyok ilyenkor, mert megszakítottam, mióta házas vagyok, mindenféle barátságos összeköttetést. Sőt a famíliámban még szereztem is egy csomó embert, aki ki nem állhat. Hát rád vagyok szorulva, s nem hagysz el többet. Már csak gyere, Zsuzsika!"

1895-ben építik marosvásárhelyi otthonukat. Az építkezést Petelei felügyeli. Következő levelét ekkor írja: „Én az építés mellett vagyok, reggel 6 órától esti 6 óráig, csak ebédre szaladok haza. Szeretném, hogy hazahozhassalak minél előbb, mert tele vagyok vágyakozással utánad. Aztán nyugalmasan fogunk élni, amíg csak nekünk kimérte az életünket. Kézze a kézbe, kedves kicsi asszony, úgy vénülünk meg. Semmi se könnyebb jól élni, mint veled, kicsi asszony."

Egy élet morzsáit szórtam Önök elé. Önkényesen válogatott morzsákat - talán már most is másokat válogatnék. S mennyi mindenre és mindenkire nem került sor. De úgy érzem, hogy az én Peteleim arcképe felsejlik.

Szeretném, ha legalább beleolvasnának ebbe a levelezéskötetbe.

* * *

Múltunk emlékei

„A tisztviselő, midőn hivatalát elfoglalta, esküt tett le. Ahányféle a hivatal, annyi az esküminta. A főbíró részére rendelt esküminta

Én N. N. bíró esküszöm az élő Istenre és az ő szent igazságára - úgy segéljen nekem az Isten : az Atya, Fiú és Szt-Lélek, a Szt-Háromság, a boldogságos Szűz, az Oltáriszentség, minden szentek, a szentkereszt, - hogy én híven fogom szolgálni a várost, kárt nem csinálok, hanem hasznot; hív ítéletet mondok mindenkinek. Nem nézek sem rokont, sem testvért, sem sógort, sem barátot, sem gazdagot, sem szegényt, sem özvegyet, sem idegent, hanem mindenkivel úgy bánok el, mint az igazság hozza magával. Fáradságot nem fogok kímélni és igyekezni fogok, hogy restségem miatt kár ne érje a várost. A tanácsi határozatokat, míg azok ki nem hirdették, nyilvánosságra nem hozom. Az osztrákház iránt hív és készséges leszek; a

főkormányzók rendeleteinek engedelmeskedni fogok. Kétszínű nem leszek; ha haragudtam is valakire, bosszút azért rajta nem fogok állani. A tanács tudta nélkül ide-oda leveleket nem írok. Isten engem úgy segéljen és adjon nekem lelki üdvösséget."

*Szongott Kristóf: Szamosújvár Monográfiája első kötet 1901. (256. old.)
(Szerk. megj.: Eskümintá az 1800-as évekből való)*

* * *

Híradó

Október 12-én de. a Terézvárosi Örmény Kisebbségi Önkormányzat vendégei voltunk a Terézvárosi Búcsú keretében. *Wertán Zsolt*né elnök asszony *Petrás Mária* csángó keramikusművész tárlatával lepte meg az érdeklődőket, melyet kulturális műsor követett *Kopeczky Lajos* felvezetésével. Szinte hagyomány-szerűen először *Bálintné Kovács Júlia* /Kolozsvár/ színes előadását hallhattuk I. Apafi Mihály fejedelem feleségéről, Bornemissza Annáról, majd *Fogolyán Kristóf* fuvolaművész játékában gyönyörködhattunk. A pazar örmény ételbemutató után *Benyik Béla* szép örmény diái zárták a kulturális bemutatkozást.

* * *

Du. 17 órakor kezdődött a XI. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat rendezvénye az Orlay u-i Örmény katolikus templomunkban. Az előtérben az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület *Örmény temetők* c. kiállítását láthattuk, majd *Szongoth Gábor* elnök üdvözölte közösségünk tagjait. Zsúfolá-sig megtelt a templom, hiszen mindenki kíváncsi volt a kerületi önkormányzat kiadásában megjelent „**A szamosújvári magyar-örmény katolikus temető monográfiája**” c. könyvre, amelynek szerzője *Balázs-Bécsi Attila*. A könyv *Szongoth Gábor* gondozásában jelent meg. A műsorban a szamosújvári TÉKA éne-kes lányai mezősegi dalokat, *Várady Mária* Kányádi Sándor és Reményik Sándor verseket, míg *Kirkósa Orsolya* operaénekes örmény dalokat és áriát adott elő. Az örmény temetők c. kiállítást *dr. Issekutz Sarolta* nyitotta meg. *Vahan Hovagimian* plébános úr magyarul köszöntötte a közösséget és Pál atyával együtt áldást adott mindannyiunkra. A finom falatok fogyasztása során mód volt jókat beszélgetni egymással a régen várt nyugodt környezetben, saját plébániánk fogadótermeiben. A rendezvényt a kerületi kábeltevé is megörökítette.

* * *

Október 19-én a Fővárosi Örmény Klubban „*Aradi 13*” címmel emlékeztünk az aradi vértanukra, a szabadságharc leverése utáni időszakra, a forradalom és szabadságharc mai napig érvényes üzenetére. A klub háziasszonya *Nemeskürty István: Parázs a hamu alatt* c. művéből olvasott fel részleteket, bemutatva az október 6-át követő 10 évet. *Dessewffy Sándor* - az Aradi Vértanúk Öröksége Egyesület elnöke bemu-tatta az egyesület célkitűzéseit, tagjait, s beszélt a mai kor hazaszeretetének eszköztáráról. *Medgyes La-jos*, *Lászlóffy Aladár* és *Tollas Tibor* versei tették ünnepélyessé a '49-es és '56-os megemlékezést. A Ma-gyar Golgota és '56 sohasem halványulhat emlékezetünkben.

Október 23-án egyesületünk elhelyezte árvalányhajás fűzkoszorúját a Széna téri 56-os emlékműnél, valamint a XII. kerület Gesztenyés kertben a hősök emlékművénél az újonnan megválasztott kerületi kép-viselőink közreműködésével.

* * *

Kolozsvárott a Magyarörmények Romániai Szövetsége 2002. október 26-án a kolozsvári Sportcsar-nokban:

Jót tenni jó!

címen jótékonyági szüreti multságot rendezett rászoruló magyar sorstársainkért.

Volt jókedv, tánc, élőzene, büfé, tombola és számos meglepetés. A műsorban közreműködött a hóstati Virág együttes, *Gombár Dezső*, *Dancs Annamária*, valamint *Vikidál Gyula*.

A rendezvény házigazdája *Sebesi Karen Attila* volt, főtámogatók a Bécsi Lányok, támogatók a Koper-nicus, Escorial, VSA, Tapet Center. A médiatámogatók a Szabadság és a Krónika című kolozsvári lapok.

A befolyt bevételből a Magyarörmények Romániai Szövetsége a következő támogatásokat adta át: